

*Empowered lives.
Resilient nations.*

EU4CLIMATE PROJECT

RAPORT FINAL

Prezentat de: Dr. Tatiana TUGUI,
consultant național pentru
sprijinirea dezvoltării planului de
integrare a schimbărilor climatice
în politicile, strategiile și
programele sectorului deșeurilor

**Chișinău
23 decembrie 2019**

CUPRINS

Informații generale	3
Cadrul internațional	4
Acordul de la Paris	4
Angajamentele politice ale UE în domeniul schimbărilor climatice	6
Al 7-lea program de acțiune pentru mediu în UE	7
Economia circulară	9
Gestionarea și prevenirea deșeurilor	10
Eficiența resurselor, economia circulară și gestionarea deșeurilor	11
Cadrul Național	13
Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”	13
Politici și măsuri de atenuare a schimbărilor climatice în domeniul gestionării deșeurilor	15
Integrarea priorităților de mediu și a schimbărilor climatice în practică	21
CONCLUZII SI RECOMANDARI	23
Scopul și obiectivele atelierului național	24
Anexa 1. ACTION PLAN FOR ASSIGNMENT	25
Anexa 2. Prevederile Acordul de la Paris cu privire la schimbările climatice în legislația națională	29
Anexa 3. Prezentarea pentru atelierul de lucru	40

Informații generale

Obiectivul proiectului EU4Climate este de a contribui la atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea și dezvoltarea către o economie cu emisii reduse și rezistentă la climă, în conformitate cu Acordul de la Paris din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina.

Pentru realizarea acestui obiectiv al proiectului, trebuie obținute următoarele rezultate:

Rezultat 1: contribuții finalizate sau actualizate la nivel național, comunicate la UNFCCC;

Rezultatul 2: O mai bună conștientizare și coordonare interinstituțională la nivel politic și tehnic al Acordului de la Paris și a angajamentelor naționale corespunzătoare;

Rezultatul 3: sisteme de MRV instituite sau consolidate, țările urmând a se asigura cu cerințele de transparență ale acordului de la Paris;

Rezultatul 4: Aliniere avansată la acquis-ul climatic al UE, astfel cum este prevăzut de acordurile bilaterale cu UE și în contextul Tratatului Comunității Energetice privind problemele climatice care nu sunt acoperite de programul EU4Energy;

Rezultatul 5: Stabilirea unor linii directoare sectoriale concrete pentru punerea în aplicare a Acordului de la Paris în fiecare dintre partenerii estici;

Rezultatul 6: mobilizarea sporită a finanțărilor climatice;

Rezultatul 7: Planificare îmbunătățită de adaptare.

Metodologia de implementare a proiectului va urma logica cadrului Acordului de la Paris și a acquis-ului relevant pentru climă UE, precum și evoluțiile ulterioare ale acestora. Acquis-ul UE privind schimbările climatice și dispozițiile climatice din tratatul Comunității Energetice vor fi parte integrantă a logicii proiectului și a metodologiei de implementare, cele mai bune practici ale UE vor fi împărtășite. Îndrumările tehnice relevante privind diversele elemente ale dezvoltării politicii climatice vor fi utilizate prin activitățile de consolidare a capacității și formare.

Obiectivul general al consultanței este de a oferi sprijin consultantului internațional angajat în vederea revizuirii politicilor naționale, a cadrului legal și de reglementare și a planurilor de gestionare în sectorul deșeurilor, pentru a face recomandări pentru încorporarea considerațiilor privind schimbările climatice în procesele de planificare sectorială respective. Mai exact, consultanța are ca scop:

- Oferă sprijin consultantului internațional angajat pentru revizuirea politicilor, strategiilor și programelor de dezvoltare stabilite sau în curs de desfășurare sau a planurilor de management din sectorul deșeurilor din perspectiva schimbărilor climatice și pentru a stabili alinierea lor la prioritățile locale, naționale și internaționale pentru a facilita integrarea schimbărilor climatice;
- Oferiți sprijin consultantului internațional angajat pentru a identifica și analiza oportunitățile și provocările pentru integrarea schimbărilor climatice în politicile, strategiile și programele sau programele de gestionare a sectorului deșeurilor și oferă recomandări pentru consolidarea acestora din perspectiva schimbărilor climatice.

În strânsă colaborare cu coordonatorul național al UE4Climate și cu personalul Direcției „Politici de gestionare a deșeurilor și substanțe chimice” din Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și sub supravegherea consultantului internațional, consultantul național va livra relevanța ieșiri în intervalul de timp dat.

Cadrul internațional

Acordul de la Paris

Dezvoltarea Acordului de la Paris rezultă din Mandatul de la Durban, care a solicitat țărilor să adopte un acord de natură legală, care să abordeze problemele asociate de atenuare, adaptare, asigurând totodată mijloacele de implementare, transparența acțiunilor întreprinse și să fie aplicabil tuturor părților. Acordul de la Paris este primul acord universal cu privire la schimbările climatice, adoptat de COP21 a CONUSC și care se bazează atât pe instrumente obligatorii din punct de vedere juridic, cât și pe cele fără caracter obligatoriu ale dreptului internațional. Acordul de la Paris are un model bazat pe transparența obligatorie cu privire la raportarea de emisiile, încurajând în același timp procesul de angajament pentru schimbările climatice. Din aceste motive, Acordul de la Paris reprezintă un succes diplomatic major și oferă o oportunitate reală de a crea o schimbare la nivel mondial în combaterea fenomenului schimbărilor climatice.

Adoptarea Acordului de la Paris se bazează pe trei piloni: diplomatic, juridic și economic.

Pilonul diplomatic este evoluția diplomației în domeniul schimbărilor climatice, de la o abordare de sus în jos la o abordare de jos în sus, care a permis să se realizeze prima tranzacție climatică globală, obligatorie din punct de vedere legal. Pilonul legal constă în noi strategii juridice încorporate în Acordul de la Paris, inclusiv o combinație de legi dure și soft și mecanisme de conformitate. Pilonul economic reflectă dinamica economică în baza Acordului de la Paris, inclusiv influențele actorilor non-stat, precum strategiile corporative și preferințele consumatorilor.

Acordul de la Paris constă într-un plan de acțiune global, având obiectivul general pe termen lung de a evita schimbările climatice periculoase. Există cinci obiective principale ale Acordului de la Paris:

- Primul obiectiv constă în reducerea schimbărilor climatice, care include obiectivele subsidiare de a limita temperatura medie globală la mult sub 2 grade Celsius și pentru atenuare și rezistență la climă pentru a menține temperatura medie globală sub 1,5 ° C peste nivelurile preindustriale pentru a atinge obiectivul final al convenției.
- Al doilea obiectiv se referă la sporirea transparenței și stocului global, oferind un sistem de responsabilitate - care sunt cruciale pentru stabilirea încrederii în acest proces. Aceasta ar permite măsurarea și compararea progreselor către obiectivele individuale și globale de atenuare și ar permite coerența în rapoarte și revizuirii. De asemenea, ar oferi o imagine de ansamblu clară asupra resurselor și ar îmbunătăți eficiența urmăririi livrării și a rezultatelor finanțării climatice.
- Al treilea obiectiv se referă la sistemul de adaptare care să faciliteze abordarea impactului climatic. Ciclurile de angajamente care să includă angajamente și acțiuni progresive în ceea ce privește tipul, domeniul de aplicare și scara, reflectând viziunea pe termen lung și o capacitate de a da prioritate deciziilor dure care vor plăti în final dividend din punct de vedere social, economic și ecologic.
- Al patrulea obiectiv se referă la sistemul de pierderi și daune, pentru a facilita recuperarea de impacturile climatice. Procesul de revizuire robust - acest lucru este esențial pentru verificarea angajamentelor anterioare și pentru a se asigura că acestea sunt analizate.
- Cel de al cincilea constă în crearea unui mecanism de susținere, care ușurează calea către un viitor curat și rezistent. Instituții și procese pentru a atinge ambiția - actualele instituții, cum ar fi Fondul pentru climă verde și Fondul pentru țările cel mai puțin dezvoltate, pot fi consolidate în continuare pentru a atinge ambiția în cadrul noului acord.

În consecință, Acordul de la Paris provine din trei piloni cheie: natura sa juridică, eficacitatea acordului și participarea tuturor țărilor.

Natura juridică a Acordului de la Paris se reflectă într-o combinație de trei elemente: forma, obligațiile și dispozițiile privind respectarea și executarea acestuia.

Eficacitatea Acordului de la Paris se va aprecia în funcție de acțiunile de protecție a mediului și realizarea neutralității climatice care să nu mai pună în pericol viața și mijloacele de trai ale generațiilor actuale și viitoare sau ale ecosistemelor naturale, fiind necesară realizarea unor procese mult mai ambițioase.

Acordul de la Paris obligă părțile să își pună în aplicare obiectivele de reducere a gazelor cu efect de seră și să atingă obiective individuale și colective, prin asumarea Contribuției Naționale Determinate. De asemenea, țările dezvoltate sunt obligate să ofere mijloace de punere în aplicare pentru țările în curs de dezvoltare care sunt cele mai sărace și mai vulnerabile la schimbările climatice.

Acordul de la Paris nu poate fi un succes decât dacă fiecare țară se angajează să ia parte. Un obiectiv global de neutralitate climatică și reziliență cel puțin până la jumătatea secolului necesită o tranziție considerabilă în fiecare țară. Dacă țările în curs de dezvoltare trebuie să se angajeze în această tranziție, vor avea nevoie de sprijin în ceea ce privește mijloacele de implementare, inclusiv finanțe, tehnologie și consolidarea capacităților. Prin acest sprijin, țările pot acorda prioritate planurilor de dezvoltare durabilă rezistentă la climă, inclusiv prin infrastructura critică rezistentă la climă.

În cele din urmă, acordul trebuie să transmită un semnal celor mai săraci și mai vulnerabili că lumea întreprinde acțiuni serioase pentru protejarea acestora; că vor avea acces la timp la sprijinul necesar și că nu vor fi lăsați în urmă în acest proces.

În acest sens, printre altele, acordul trebuie să stabilească o obligație clară de a răspunde nevoilor și cerințelor țărilor cel mai puțin dezvoltate, care sunt cele mai sărace și mai vulnerabile la schimbările climatice.

Angajamentele politice ale UE în domeniul schimbărilor climatice

Președintele ales al Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a propus în primele sale 100 de zile inițiativa ”European Green Deal” care prezintă „un set de politici profund transformatoare” pe care noua Comisie intenționează să le propună pentru a face față schimbărilor climatice și protecției mediului. Astfel CE a dezvoltat un plan cuprinzător cu privire la modul de creștere a obiectivului UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru 2030 până la cel puțin 50% și spre 55%” și ținta emisiilor **zero nete până în 2050**. Activitățile propuse vor include adoptarea următoarelor politici:

- Un nou fond de tranziție justă care să sprijine industriile afectate negativ de obiective climatice ambițioase, precum regiunile cu cărbune și consumul de energie;
- o strategie pentru biodiversitate pentru anul 2030, care a vizat Natura2000, protecția speciilor și habitatelor, defrișările, degradarea terenurilor și oceanelor;
- O politică de ambiție zero de poluare în ceea ce privește calitatea aerului și a apei, a substanțelor chimice periculoase, a pesticidelor și a perturbatorilor endocrini;
- Un nou plan de acțiune privind economia circulară, inclusiv problema microplasticelor;
- O nouă strategie „Farm to Fork” pentru alimente durabile. Aceasta va acoperi fiecare etapă a lanțului alimentar de la producție la consum, analizând informațiile pentru consumatori, siguranța alimentelor, sănătatea animalelor și a plantelor, pescuitul și sectorul agroalimentar;
- Reducerea amprenteii de carbon din sectorul transporturilor;
- Politici fiscale asociate cu schimbările climatice, inclusiv o taxă la frontiera carbonului și o revizuire a politicii energetice.
- Directiva privind impozitarea.

Al 7-lea program de acțiune pentru mediu în UE

Al șaptelea PA pentru mediu a stabilit trei priorități tematice obligatorii în domeniul mediului pe care Uniunea Europeană și statele sale membre să le atingă până în 2020:

- Obiectivul prioritar nr. 1: protejarea, conservarea și ameliorarea capitalului natural al Uniunii
- Obiectivul prioritar nr. 2: trecerea Uniunii la o economie verde și competitivă cu emisii reduse de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor
- Obiectivul prioritar nr. 3: protejarea cetățenilor Uniunii împotriva presiunilor legate de mediu și împotriva riscurilor la adresa sănătății și a bunăstării

Aceste priorități vor continua să fie relevante și importante pentru aplicare a politicii UE în aceste domenii și în următorul PA8. Un număr considerabil de obiective și strategii de mediu și climă până în 2030 au fost deja adoptate. Cu toate acestea, progresele înregistrate în UE nu sunt întotdeauna în curs de îndeplinire a acestor obiective. O cantitate semnificativă de legislație nouă sau revizuită a fost finalizată în ultima perioadă legislativă până în 2019. Ca parte a implementării Planului de acțiune pentru economia circulară, a fost adoptat un pachet cuprinzător de șase directive în sectorul deșeurilor, o nouă strategie pentru materiale plastice în economia circulară și un cadru de monitorizare. De asemenea, au fost adoptate pachete legislative complete sub titlul „Pachetul de energie curată pentru toți europenii”, cu legislație actualizată referitoare la eficiența energetică, la surse regenerabile și la performanța energetică a clădirilor. „Cadrul pentru climă și energie pentru 2030” include obiectivele pentru 2030, o directivă revizuită EU ETS, un regulament de partajare a eforturilor cu țintele statelor membre pentru sectorul non-ETS, un regulament pentru utilizarea terenului, schimbarea utilizării terenurilor și silvicultură (LULUCF) sectorul și un nou regulament de guvernare care integrează climatul și energia.

Legat de transport, au fost actualizate reglementările privind emisiile de CO₂ ale autovehiculelor noi și vehiculelor comerciale ușoare noi și o nouă reglementare privind emisiile de CO₂ și eficiența combustibilului vehiculelor grele. În ceea ce privește substanțele chimice, reglementarea privind substanțele chimice organice persistente a fost revizuită. În domeniul calității aerului, legiuitorii UE au răspuns la utilizarea software-ului pentru manipularea emisiilor de NO_x de către producătorii de mașini și au lucrat la îmbunătățiri legate de poluarea aerului din nave și utilaje mobile rutiere. Un nou domeniu de activitate a început pe un pachet de măsuri legislative care pun în aplicare o strategie a UE privind finanțarea durabilă.

Problemele cruciale pentru următoarea perioadă legislativă sunt acele domenii în care lucrările legislative din perioada legislativă anterioară încă trebuie finalizate. Consiliul continuă să adopte un cadru care să faciliteze investițiile durabile, denumit Cadrul financiar multianual (2020) post-2020. În ceea ce privește PAE, dezvoltarea durabilă și o strategie a Uniunii pentru mediu netoxic, rezoluțiile Parlamentului European (PE) au identificat deja nevoia de acțiuni viitoare.

Legislațiile deja programate pentru revizuire sunt: mai multe părți ale legislației privind apa, Regulamentul privind etichetarea ecologică, Directiva privind calitatea aerului în mediu, acțiuni

asupra perturbatorilor endocrini și efectele combinate ale substanțelor chimice și a unui sistem îmbunătățit de autorizare a pesticidelor, precum și acțiuni de combatere a microplastelor în produse.

În plus, există domenii în care lacunele semnificative în implementarea, aplicarea, finanțarea sau integrarea politicilor amenință atingerea obiectivelor UE, precum prevenirea pierderilor de biodiversitate, reducerea suplimentară a poluanților atmosferici (în special NO_x și particule în zonele urbane), respectarea legislației privind deșeurile sau eliminarea treptată a subvențiilor pentru combustibili fosili.

Trebuie luată o decizie crucială cu privire la creșterea obiectivului UE de atenuare a GES pentru 2030, de la cel puțin 40% la 55% față de 1990, așa cum a fost propus de PE și ținta emisiilor zero nete până în 2050. O țintă climatică mai ambițioasă pentru 2030 va solicita legislație de punere în aplicare actualizată, cum ar fi EU ETS sau Regulamentul de partajare a eforturilor. După acordul Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) privind un coș de măsuri pentru menținerea neutră a carbonului din sectorul aviației internaționale începând cu 2020, care include un sistem de compensare și reducere a carbonului pentru aviația internațională (CORSIA), UE trebuie să evalueze și decide dacă CORSIA este suficientă pentru a aborda emisiile de GES din aviația internațională sau dacă Comisia va lua măsuri suplimentare. Provocările viitoare legate de emisiile de GES din transportul maritim sunt: o decizie privind includerea transportului maritim în ETS UE și dezvoltarea ulterioară a regulamentului MRV către o politică de reducere a emisiilor de GES operaționale ale navelor existente. Statele membre trebuie să-și prezinte planurile naționale de energie și climă (PECN) finale pentru 2030 la sfârșitul anului 2019, ceea ce va declanșa, de asemenea, discuții cu privire la acțiunile legate de atenuarea GES.

Prioritățile actuale ale politicii UE sunt Dealul Verde European, se bazează pe un nou plan de acțiune a economiei circulare, care se concentrează pe utilizarea durabilă a resurselor, în special în sectoare cu impact intensiv și cu impact mare, precum textilele și construcțiile, o strategie de biodiversitate pentru 2030 sau obiective mai ambițioase privind reducerea emisiilor de GES).

La nivel internațional, Conferința părților din Convenția privind diversitatea biologică (CBD) din 2020 în China și Conferința părților din cadrul Convenției-cadru ONU privind schimbările climatice (UNFCCC) în 2019 vor prezenta oportunități importante de a face față provocărilor globale și consolidarea cadrului multilateral de guvernare de mediu.

Progresul în UE nu este întotdeauna pe cale de a-și atinge obiectivele de mediu. Lacune în implementare există în legătură cu reciclarea deșeurilor municipale, eliberarea de microplastice în mediu sau starea calității aerului urban și a calității apei, inclusiv pierderea biodiversității.

„Europa eficientă din punct de vedere al resurselor” este una din cele șapte inițiative-pilot ale strategiei Europa 2020. Obiectivul este de a realiza o schimbare către o creștere durabilă, de a utiliza mai puține resurse pentru aceleași niveluri de producție și de a se îndrepta către o economie circulară în care resursele sunt reciclate și reutilizate. Prin urmare, eficiența resurselor, economia circulară și practicile de gestionare a deșeurilor sunt puternic legate între ele.

Economia circulară

În 2015, CE a prezentat Planul de acțiune pentru economia circulară, care „include măsuri care vor contribui la stimularea tranziției Europei către o economie circulară, la stimularea competitivității globale, la încurajarea creșterii economice durabile și la generarea de noi locuri de muncă”. Planul identifică sectoarele prioritare materiale plastice, deșeuri alimentare, biomasă și produse pe bază de bio, materii prime critice și construcții și demolări. În plus, include un program de lucru cuprinzător, cu un program de timp detaliat pentru de acțiuni care acoperă întregul ciclu: de la producție și consum la gestionarea deșeurilor și piața materiilor prime secundare. În 2018, CE a adoptat un cadru de monitorizare a economiei circulare, care le permite factorilor de decizie să identifice bunele practici și să acorde prioritate domeniilor care necesită acțiuni suplimentare.

CE a adoptat un raport privind punerea în aplicare a Planului de acțiune privind economia circulară în martie 2019. Acesta afirmă că toate cele 54 de acțiuni ale planului au fost finalizate, iar lucrările la unele vor continua și după 2019, de ex. acțiuni cu privire la proiectarea ecologică, reparabilitatea produsului, obsolescența prematură, standardele de calitate pentru substanțele chimice durabile și pentru materiile prime secundare, gunoiul marin și deșeurile alimentare. Pentru mai multe detalii despre provocările deschise, consultați capitolul 2.1.5.

În 2018, cadrul legislativ a UE a fost revizuit prin adoptarea modificărilor privind economia circulară la directivele privind deșeurile, ambalaje și deșeuri de ambalaje, privind depozitarea deșeurilor, asupra vehiculelor aflate la sfârșit de viață (ELV), asupra bateriilor și acumulatorilor și a deșeurilor electrice și electronice echipament și a inclus următoarele aspecte centrale:

- Un obiectiv al UE de a recicla 65% din deșeurile municipale până în 2035 (55% până în 2025 și 60% până în 2030);
- Un obiectiv al UE de a recicla 70% din deșeurile de ambalaje până în 2030;
- Un obiectiv de depozitare obligatoriu pentru reducerea depozitelor de deșeuri la un maxim de 10% din deșeurile municipale până în 2035;
- Interzicerea depozitării deșeurilor colectate separat, necesitând colectarea separată pentru biowaste până în 2023 și pentru textile și deșeuri periculoase din gospodării până în 2025;
- Promovarea instrumentelor economice pentru descurajarea depozitelor de deșeuri;
- Definiții simplificate și îmbunătățite și metode de calcul armonizate pentru ratele de reciclare a deșeurilor în întreaga UE;
- Măsuri concrete de promovare a reutilizării materialelor în rândul industriilor;
- Scheme obligatorii de responsabilitate extinsă a producătorilor pentru ca producătorii să pună pe piață produse mai ecologice și să sprijine schemele de recuperare și reciclare (pentru ambalaje, baterii, echipamente electrice și electronice și ELV-uri).

În cele din urmă, Strategia UE 2018 pentru materiale plastice într-o economie circulară confirmă faptul că toate ambalajele din plastic ar trebui să fie proiectate pentru a putea fi reciclabile sau reutilizabile până în 2030. Strategia urmărește îmbunătățirea reciclării plasticului, reducerea aruncării deșeurilor de plastic, abordarea lanțului valoric al plasticului și profitarea de acțiune globală. Consiliul și Parlamentul au decis în 2018 să restricționeze anumite

produse din plastic pentru o singură utilizare. În consecință, tacâmurile din plastic de unică folosință, plăcile de plastic și paiele, containerele pentru alimente și băuturi din polistiren expandat și bastoane de bumbac din plastic sunt interzise începând cu 2021. Sticlele de băuturi PET trebuie să conțină minimum 25% plastic reciclat din 2025 și 30% conținut reciclat începând cu 2030.

Gestionarea și prevenirea deșeurilor

Legislația privind deșeurile din UE a început în urmă cu mai bine de 40 de ani cu Directiva privind deșeurile toxice și periculoase, fiind dezvoltat un cadru legislativ complex. Evoluțiile mai recente sunt descrise mai sus în „economie circulară”. Regulamentul privind transportul de deșuri, care interzice exporturile de deșuri periculoase în țări din afara OCDE și exporturile de deșuri pentru eliminare în afara UE / Asociația Europeană de Liber Schimb. O serie de directive și reglementări suplimentare din UE abordează tipuri de deșuri specifice:

- Directiva 86/278/CEE privind protecția mediului, în special a solului, atunci când se utilizează nămolurile uzate în agricultură;
- Directiva 96/59/EC reglementează eliminarea controlată a bifenililor policlorurați (PCB) și a terfenililor policlorurați (PCT) și a echipamentelor care conțin aceste substanțe cu scopul de a le eradica în întregime;
- Directiva 2002/95/CE privind restricția utilizării anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice (RoHS) vizând protejarea mediului și a sănătății împotriva utilizării a șase materiale periculoase găsite în produsele electrice și electronice;
- Directiva 2011/65 / EU cunoscută sub denumirea de RoHS-Reformare sau RoHS 2 impunea conformitatea RoHS pentru marcarea CE a produselor, în timp ce Directiva 2015/86350, cunoscută sub numele de RoHS 3, a adăugat patru substanțe restrânse (ftalati) la lista cu șase niveluri maxime specificate în produse pentru substanțele restricționate. În 2017, a fost adoptată o modificare suplimentară a Directivei RoHS pentru a permite operațiunile secundare ale pieței și permite utilizarea pieselor de schimb pentru echipamente electronice și electrice.

Eficiența resurselor, economia circulară și gestionarea deșeurilor

În ciuda eforturilor pentru o economie circulară, materialele reciclate, în medie, îndeplinesc doar mai puțin de 12% din cererea de materiale din UE. Conform reviziei de implementare a mediului din 2019, 14 SM riscau să lipsească obiectivul din 2020 de 50% municipal reciclarea deșeurilor până în 2020. 21 SM trebuie să crească eficacitatea colectării separate a deșeurilor, ceea ce este o condiție necesară pentru îmbunătățirea reciclării în ceea ce privește cantitatea și / sau calitatea. O altă problemă este incinerarea sau depozitarea deșeurilor reciclabile. Aproape toate statele membre trebuie să pună în aplicare noi măsuri care au ca scop îndepărtarea deșeurilor re folosibile și reciclabile departe de incinerare și depozitarea deșeurilor și de a îmbunătăți și extinde sistemele lor de colectare separate. Punerea în aplicare a strategiei pentru economia circulară ar trebui să fie consolidată și ar trebui soluționate lacunele actuale de implementare.

Deja în decembrie 2015, Comisia a anunțat să extindă aspectele privind economia circulară la cerințele viitoare ale produselor în conformitate cu Directiva privind proiectarea ecologică. În rezoluția sa din 9 iulie 2015 privind „eficiența resurselor și economia circulară”, PE a solicitat Comisiei să revizuiască Directiva de proiectare ecologică pentru extinde domeniul său de aplicare dincolo de produsele legate de energie și include criterii de eficiență a resurselor legate de reparabilitate, durabilitate, modernizare și reciclabilitate a produselor. Cu toate acestea, o astfel de revizuire a directivei nu a fost încă pusă în aplicare. Președintele ales al Comisiei, a anunțat un nou plan de acțiune pentru economia circulară, axat pe utilizarea durabilă a resurselor, în special în sectoarele cu impact intensiv și cu impact mare, precum textile și construcții. Un astfel de nou plan de acțiune ar putea implica, de exemplu, un nou design cerințe care să asigure că produsele sunt de lungă durată, reparabile și eficiente din punct de vedere energetic și din punct de vedere al resurselor, inițiative pentru îmbunătățirea nivelurilor de reutilizare, reparație și reciclare sau inițiative pentru a rezolva barierele pentru absorbția materiilor prime secundare. Produsele și sectoarele prioritare identificate de Comisie legate de o economie circulară includ ambalaje, produse alimentare, echipamente electronice și electrice, transport / mobilitate, mobilier, clădiri și construcții, îmbrăcăminte și țesături, curățenie și produse cosmetice.

În rezoluția sa privind „Strategia europeană pentru materiale plastice într-o economie circulară”, Comisiei va stabili standarde minime pentru conținutul reciclat pentru anumite produse plastice din UE. De asemenea, a solicitat o piață unică pentru materialele plastice reciclate, a propus abordări pentru reducerea gunoierului marin, un program UE pentru curățarea deșeurilor de plastic din oceane și a pledat pentru interzicerea microplastelor în produse cosmetice și produse de curățare până în 2020. Pentru a reduce utilizarea plasticului virgin și pentru a îmbunătăți poziția concurențială a plasticului reciclat, Comisia a propus, în 2018, o contribuție națională calculată pe cantitatea de deșeuri de ambalaje din plastic care nu sunt reciclate în fiecare stat membru, în contextul cadrului financiar multianual (CFM).

Prevenirea deșeurilor rămâne o provocare importantă în toate statele membre, inclusiv în cele cu rate mari de reciclare. Generația medie a deșeurilor municipale în UE a crescut din 2014: doar nouă SM au redus generarea lor pe cap de locuitor între 2014 și 2016.

Prevenirea deșeurilor este relevantă, de asemenea, în legătură cu deșeurile alimentare, care sunt în prezent la 180 kg pe cap de locuitor pe an în UE. În cadrul planului de acțiune pentru economia circulară, Comisia a sprijinit SDG-ul ONU pentru 2030 pentru „reducerea la jumătate a deșeurilor alimentare pe cap de vânzare și la nivel de consumatori” și a propus să elaboreze o metodologie și indicatori comuni pentru a măsura risipa alimentară, pentru a explora opțiunile pentru o utilizare și o înțelegere mai eficientă a marcajului de date privind produsele alimentare, în special eticheta „cel mai bun înainte” și pentru a clarifica legislația UE pentru a facilita donarea de alimente și utilizarea deșeurilor alimentare pentru hrana animalelor. În rezoluția sa din mai, PE a subliniat necesitatea reducerii risipei alimentare și a solicitat Comisiei să o facă

- să elaboreze o definiție legală obligatorie a deșeurilor alimentare și să adopte metodologie comună pentru măsurarea acesteia
- să examineze, până în 2020, posibilitatea stabilirii unor obiective de reducere obligatorii;
- să actualizeze lista alimentelor care sunt scutite în prezent de cele mai bune etichete înainte de a preveni risipa alimentară; și
- să propună o modificare a Directivei TVA care să autorizeze în mod explicit scutirile de impozite la donațiile alimentare.

În conformitate cu Directiva-cadru privind deșeurile recent modificată, raportarea privind risipa alimentară este obligatorie. Primul an pentru raportare este 2020, data prevăzută pentru publicarea de către CE este a doua jumătate a anului 2022. Comisia va examina datele raportate cu privire la risipa alimentară până la sfârșitul anului 2023, în vederea luării în considerare a fezabilității creării unei întregi la nivelul Uniunii. Obiectivul de reducere a deșeurilor alimentare care trebuie îndeplinit până în 2030. Încă trebuie luate alte măsuri pentru reducerea risipei alimentare.

În plus, Comisia are obligația legală de a revizui Directiva privind vehiculele aflate la sfârșit de viață, până la 31 decembrie 2020, luând în considerare punerea în aplicare a acesteia și luând în considerare, printre altele, fezabilitatea fixării țințelor pentru materiale specifice conținute în fluxuri de deșuri relevante. Pe parcursul revizuirii, ar trebui să fie luată în considerare problema vehiculelor care nu sunt contabilizate în prezent.

Pe ordinea de zi a Comisiei sunt incluse mai multe inițiative privind eficiența resurselor, economia circulară:

- Consolidarea implementării strategiei pentru economia circulară
- Introducerea unor standarde minime pentru conținutul reciclat pentru anumite produse plastice din UE
- Crearea unei piețe unice pentru materialele plastice reciclate
- Reducerea poluării marine și curățarea deșeurilor de plastic din ocean
- Interzicerea microplasturilor și a produselor de curățare până în 2020.

Cadrul Național

Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”

Principalul document de planificare strategică al țării - Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”, este în proces de dezvoltare, iar integrarea mediului și a schimbărilor climatice joacă un rol crucial în realizarea dezvoltării durabile.

Integrarea este definită de CE ca „procesul de integrare sistematică a unei valori / idei / teme selectate în toate domeniile cooperării pentru dezvoltare a UE pentru a promova anumite (transpunerea ideilor, influențarea politicilor), precum și a rezultatelor generale ale dezvoltării” (. Integrarea implică un proces iterativ de schimbare în cultura și practicile instituțiilor. Integrarea cu succes a cooperării pentru dezvoltare a UE are ca rezultat integrarea sistematică a mediului și schimbările climatice pe întregul ciclu al programului și proiectului, pentru a echilibra obiectivele de mediu, economice și sociale și a contribui la dezvoltarea durabilă.

Strategia stabilește prioritățile sectoriale de dezvoltare pe termen lung, fiind orientată spre sporirea calității vieții cetățenilor. Aceasta urmărește centrarea politicilor publice din Republica Moldova pe problemele, interesele și necesitățile oamenilor, fiind în corespundere cu Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și Acordul de Asociere RM-UE. Astfel, SND „Moldova 2030” include patru piloni ai dezvoltării durabile, cu 10 obiective corespunzătoare pe termen lung.

Primul pilon se referă la economia durabilă și incluzivă și are ca obiective creșterea accesului oamenilor la infrastructură, utilitățile publice și condiții de locuit, precum și creșterea veniturilor din surse durabile și atenuarea inegalităților economice.

În ceea ce privește pilonul capital uman și social robust, acesta prevede garantarea educației de calitate pentru toți, asigurarea unui sistem de protecție social solid și incluziv, dar și asigurarea unui echilibru între muncă și familie.

De asemenea, va fi pus accentul pe eficientizarea instituțiilor, fiind un pilon ce va asigura o guvernare eficientă, precum și va promova o societate pașnică și sigură.

Un alt pilon al Strategiei constă în asigurarea dreptului fundamental la un mediu sănătos și sigur pentru cetățeni.

Pentru fiecare din cele zece obiective a fost analizată situația curentă, au fost scoase în evidență cele mai vulnerabile grupuri din societate, au fost analizați factorii de bază ai vulnerabilității oamenilor, a fost formulată viziunea strategică, au fost stabilite obiectivele specifice și formulate acțiunile prioritare, a fost descris impactul scontat și, nu în ultimul rând, au fost setați indicatorii și țintele de monitorizare și evaluare.

Documentul a fost elaborat cu suportul partenerilor de dezvoltare, printr-un amplu exercițiu participativ, fiind rezultatul activității a zece grupuri de lucru interministeriale, în cadrul cărora au fost incluși reprezentanții administrației publice locale, ai organizațiilor societății civile active în domeniu, ai mediului de afaceri și ai mediului academic. Drept rezultat, SND „Moldova 2030” va permite țării să implementeze în timp util și eficient Agenda 2030 de dezvoltare durabilă și

Agenda de Asociere a Republicii Moldova cu UE.

În contextul fenomenului schimbărilor climatice, este necesară reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și implementarea măsurilor de adaptare la schimbarea climei (Obiectivele de dezvoltare durabilă 1.5, 9.4, 13.1, 13.2, 13.3). Unele dintre aceste măsuri se referă la împădurirea terenurilor și managementul durabil al categoriilor de folosință, care ar reduce nivelul de degradare a solurilor, ar îmbunătăți calitatea și cantitatea resurselor de apă și ar contribui la dezvoltarea comunităților la nivel local prin oferire de servicii ecosistemice (Obiectivele de dezvoltare durabilă 15.2, 15.3, 15.5, 15.9).

Vor fi implementate principiile economiei verzi, care contribuie la utilizarea eficientă a resurselor și energiei, la aplicarea tehnologiilor mai curate în sectorul economic, cu emisii de carbon și poluare redusă, și la minimizarea riscurilor de mediu. Economia verde reprezintă un nou model de creștere economică, un generator de locuri de muncă decente și o strategie vitală pentru eliminarea sărăciei. Pentru stoparea degradării mediului, societatea trebuie să fie mobilizată și participarea populației în conservarea ecosistemelor trebuie să fie stimulată. Prin promovarea unui mod de viață armonios cu natura, este posibil de creat o societate care are grijă de mediu înconjurător.

Obiective specifice

Având în vedere rolul fundamental al componentelor de mediu și al resurselor naturale pentru existența vieții și pentru sporirea calității vieții, obiectivele specifice urmăresc îmbunătățirea calității mediului pentru protecția sănătății populației și protecția și conservarea resurselor naturale pentru o dezvoltare durabilă a țării:

- îmbunătățirea calității apei și solurilor prin reducerea poluării în urma deversării apelor uzate în emisare sau în mediul natural, minimizarea deversării substanțelor chimice și periculoase și reducerea ponderii apelor uzate netratate;
- creșterea semnificativă a suprafeței terenurilor împădurite și ariilor naturale protejate de stat;
- stabilirea unui echilibru zero „0” dintre terenurile degradate și cele restabilite;
- asigurarea rezistenței la schimbările climatice prin reducerea riscurilor legate de schimbările climatice și prin facilitarea adaptării în șase sectoare prioritare – agricultură, resurse de apă, sănătate, sector forestier, energie și transport;
- îmbunătățirea progresivă a eficienței resurselor pentru consum și producere și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului.

Acțiuni prioritare

- Abilitarea titularilor de drepturi pentru a-și cunoaște și revendica dreptul la un mediu înconjurător.
- Crearea unui sistem de monitoring și evaluare a calității factorilor de mediu în conformitate cu cerințele internaționale.
- Îmbunătățirea calității apelor din fluviul Nistru, râul Prut și pentru alte ape de suprafață (cu accent pe sub bazinele hidrografice ale râurilor Răut, Bîc, Ichel, Botna, Naslavcea-

Vasilcău, Delia, Șovăț, Frumoasa-Crihana); implementarea principiilor de management integrat al resurselor de apă pe toate bazinele și sub bazinele hidrografice, inclusiv prin aplicarea practicilor prietenoase mediului în toate sectoarele economiei naționale.

- Construcția/reabilitarea stațiilor de epurare în localitățile cu un număr mai mare de 15 mii de locuitori, care să epureze apele uzate normativ, în conformitate cu valorile-limită admisibile ale indicatorilor de calitate a apelor uzate evacuate în corpurile de apă.
- Respectarea indicatorilor de calitate ai apelor uzate industriale evacuate în rețelele centralizate de canalizare și în corpurile de apă de către toți agenții economici care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova.
- Crearea sistemelor integrate de gestionare a deșeurilor și substanțelor chimice, care să contribuie la reducerea cantităților de deșeuri depozitate și creșterea ratei de reciclare, integrarea principiilor în domeniul managementului durabil al substanțelor chimice prin dezvoltarea sistemelor de clasificare, etichetare, autorizare și restricționare a acestora.
- Extinderea suprafețelor de terenuri acoperite cu păduri și a ariilor naturale protejate de stat, precum și asigurarea managementului eficient și durabil al ecosistemelor naturale; extinderea suprafețelor împădurite pe terenuri degradate, care constituie peste 100 000 ha și în prezent fac parte din fondul terenurilor cu destinație agricolă și alte categorii de terenuri; schimbarea destinației acestor categorii de terenuri în terenuri ale fondului forestier.
- Crearea sistemului de management integrat al calității aerului, reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă și a gazelor cu efect de seră, comparativ cu anul de referință (1990); promovarea modernizării parcului auto din Republica Moldova, inclusiv; introducerea taxei de mediu diferențiate pentru vehicule, în funcție de nivelul de poluare, percepută la testarea tehnică a vehiculelor, efectuată anual.
- Integrarea principiilor de protecție a mediului, de dezvoltare durabilă și dezvoltare economică verde, de adaptare la schimbările climatice în toate sectoarele economiei naționale.
- Crearea sistemului integrat multifuncțional de evidență și gestionare a substanțelor periculoase, precum și a producțiilor, obiectelor, utilajelor, instalațiilor, tehnologiilor cu riscuri de provocare a unor avarii sau catastrofe cu caracter tehnogen, care să contribuie la îmbunătățirea măsurilor de prevenire și de reducere a riscurilor de poluare a mediului înconjurător, precum și să servească la creșterea gradului de protecție a intereselor vitale și ale sănătății oamenilor față de eventualele riscuri majore și efectele acestora.

Politici și măsuri de atenuare a schimbărilor climatice în domeniul gestionării deșeurilor

În Republica Moldova cadrul legal din domeniul protecției mediului este în proces de actualizare, în corespundere cu Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană. Astfel pe parcursul ultimilor ani au fost introduse noi reglementări în domeniul gestionării deșeurilor, inclusiv sub aspectul reducerii emisiilor de GES, care va face obiectul contribuției naționale determinate și conțin stipulări privind dotarea depozitelor de DMS cu instalații de recuperare a biogazului. Indirect, politicile consacrate reducerilor de emisii de GES în sectorul deșeuri sunt reflectate într-un șir de acte normative, expuse în Comunicarea Națională Patru a Republicii Moldova către CONUSC (2018) cât și Raportul Bial Actualizat Doi al Republicii Moldova (2018) către Convenția-cadru a

Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei. La acestea se alătură altele noi aprobate recent în 2019, care specifică în mod evident aspectele de reducere a emisiilor în acest sector. Printre acestea se numără:

Proiect de Lege privind ratificarea acordului Banca Europeană de Investiții (BEI) și Guvernul Republicii Moldova pentru îmbunătățirea serviciilor de gestionare a deșeurilor solide

Prin acest acord semnat la data de 18 octombrie 2019 între Banca Europeană de Investiții (BEI) și Guvernului Republicii Moldova va fi acordat un împrumut de 100 milioane de euro pentru îmbunătățirea serviciilor de gestionare a deșeurilor solide în țară. Împrumutul va fi oferit în mai multe tranșe, prima tranșă fiind de 25 mln de euro. Împrumutul BEI va ajuta la implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor 2013-2027 din Republica Moldova, în implicarea proiectelor ce vizează modernizarea și dezvoltarea sistemelor și instalațiilor de gestionare a deșeurilor solide în opt regiuni din țara noastră. Proiectele vor asigura localitățile cu noi sisteme de colectare, instalații de tratare mecanico-biologică a deșeurilor și noi depozite regionale sanitare pentru toată țara. Proiectele vor avea drept obiectiv reducerea impactului negativ asupra mediului și sănătății oamenilor, prin modernizarea sistemelor de colectare a deșeurilor și colectării separate a materialelor reciclabile și a deșeurilor biologice, precum și reabilitării a gropilor de gunoi sau închiderea acestora. Depozitele regionale de deșeuri vor fi dotate cu sisteme de recuperare a biogazului, ca va contribui la reducerea emisiilor GES și prin urmare la realizarea contribuției naționale determinate, conform prevederilor Acordului de la Paris.

HOTĂRÎRE Nr. 1277 din 26.12.2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice

În temeiul art. 8 din Legea nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător și al prevederilor Acordului de la Paris, ratificat de către Republica Moldova prin Legea nr. 78 din 04.05.2017 pentru ratificarea Acordului de la Paris, Guvernul a hotărât prin Hotărârea nr. 1277 din 26.12.2018 instituirea Sistemului național de monitorizare și raportare (SNMR) a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice.

SNMR cuprinde, ca părți integrante, următoarele două sisteme:

- 1) Sistemul național de inventariere, care asigură cadrul instituțional, juridic și procedural stabilit în vederea estimării emisiilor antropice din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a tuturor gazelor cu efect de seră, compilate în inventarul național al emisiilor de gaze cu efect de seră (în continuare – inventar național), precum și în vederea raportării și arhivării informațiilor privind inventarierea, în conformitate cu deciziile adoptate în temeiul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei (în continuare - CONUSC), Protocolului de la Kyoto și Acordului de la Paris;
- 2) Sistemul național pentru politici, măsuri și prognoze, care asigură cadrul instituțional, juridic și procedural pentru evaluarea progresului în implementarea politicilor de atenuare a schimbărilor climatice, pentru elaborarea prognozelor referitoare la emisiile antropice din surse sau la reținerile prin sechestrare a gazelor cu efect de seră.

Prin această hotărâre de Guvern, publicată la data de 08.02.2019 în Monitorul Oficial sa aprobat următoarele:

- 1) Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, anexa nr. 1 a HG nr. 1277 din 26.12.2018;
- 2) Lista autorităților și instituțiilor responsabile care fac parte din Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, anexa nr. 2;
- 3) Lista gazelor cu efect de seră și potențialul lor de încălzire globală pentru orizontul de timp de 100 de ani, care vor fi luate în considerare în Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, anexa nr. 3.

Odată cu aprobarea acestui act normativ, Agenției de Mediu, îi revine rolul autorității competente, fiind responsabilă de compilarea inventarului național al emisiilor gazelor cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice.

Conform pct. 8 Autoritatea centrală pentru resurse naturale și mediu este responsabilă pentru elaborarea și reactualizarea strategiei de dezvoltare cu emisii reduse de carbon pe termen lung, în conformitate cu dispozițiile de raportare convenite la nivel internațional în contextul implementării CONUSC și contribuția națională determinată (o dată la cinci ani) și o comunică Secretariatului CONUSC prin intermediul instrumentelor de raportare prestabilite; De asemenea MADRM monitorizează transparent și evaluează progresele înregistrate la nivel național în contextul îndeplinirii angajamentelor pe termen lung de limitare sau reducere a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră, stabilite în documentele de politici naționale, și în urma implementării contribuției naționale determinate (subpct. 2), pct.8).

Alta responsabilitate (supct. 3) se refera la prezentarea Secretariatului CONUSC, prin intermediul instrumentelor de raportare:

- a) informații privind realizarea strategiei de dezvoltare cu emisii reduse de carbon (în conformitate cu termenele stabilite la nivel internațional);
- b) Comunicarea națională însoțită de Raportul național de inventariere ca anexă tehnică (o dată la patru ani);
- c) Raportul bienal actualizat însoțit de Raportul național de inventariere ca anexă tehnică (o dată la doi ani).

Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, HG Nr. 301/2014.

Obiectivul general al Strategiei rezidă în crearea unui sistem eficient de management de mediu, inclusiv (Obiectivul specific 7) „Crearea sistemului de management integrat al calității aerului, reducerea cu 30% a emisiilor de poluanți în atmosferă până în anul 2023 și cu cel puțin 20% a gazelor cu efect de seră până în anul 2020, comparativ cu scenariul liniei de bază”. În cazul sectorului deșeuri, către anul 2020 se prevede a obține o reducere cu circa 15% a emisiilor de GES comparativ cu scenariul liniei de bază.

Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, HG Nr. 248/2013

Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027 promovează un nou mod de colectare a deșeurilor menajere, a celor de producție, recuperarea materialelor reutilizabile, protecția mediului și realizarea unui program de salubritate stradală unitară, care să contribuie la reducerea cantității de deșeuri depozitate în respectivele zone, prin stabilirea unui sistem adecvat de tratare pentru fiecare tip de deșeuri, în vederea protecției mediului. Obiectivele generale ale Strategiei constau în dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor municipale prin armonizarea actelor normative; divizarea teritorială a țării în 8 regiuni de management al deșeurilor; creșterea cantității de deșeuri reciclate și valorificate cu 20-30% către anul 2025; reducerea cantității de deșeuri biodegradabile depozitate; dezvoltarea infrastructurii regionale de eliminare a deșeurilor, prin construcția a 7 depozite de DMS și 2 uzine de tratare mecanico-biologică (TMB) în municipiile Chișinău și Bălți; recultivarea a cel puțin 50% din numărul de depozite neconforme până în anul 2027.

Legea privind deșeurile nr. 209 din 29.07.2016

Legea stabilește bazele juridice, politica de stat și măsurile necesare pentru protecția mediului și a sănătății populației prin prevenirea sau reducerea efectelor determinate de generarea și gestionarea deșeurilor. Legea transpune Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și o serie de prevederi din circa nouă acte ale Uniunii Europene, creând o platformă pentru preluarea sau transpunerea în legislația națională a prevederilor acestor acte comunitare, prevăzute de Acordul de Asociere, precum și Acordul de Creare a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC), care este parte integrantă a Acordului de Asociere. Legea impune noi reglementări, inclusiv să se asigure colectarea separată a biodeșeurilor în vederea compostării și fermentării acestora; tratarea biodeșeurilor într-un mod care asigură un înalt nivel de protecție a mediului; folosirea unor materiale fără riscuri pentru mediu produse din biodeșeuri. Totodată deșeurile biodegradabile provenite din parcuri și grădini trebuie să fie colectate separat și transportate la stațiile de compostare sau pe platforme individuale de compostare (art. 56).

Legea nr. 116 din 15-08-2019 pentru modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile

Prin adoptarea amendamentelor propuse în proiectul Legii pentru modificarea articolelor 17, 25 și Anexa 2 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile sa revenit la redacția inițială a Legii privind deșeurile, propusă de Ministerul Mediului și aprobată de Parlament în lectura întâi în martie 2016. Astfel co-incinerarea este privită drept operațiune de valorificare a deșeurilor cu recuperarea energiei, ceea ce este și o prioritate și pentru domeniul energetic, prin utilizarea deșeurilor în calitate de resurse energetice alternative, fiind totodată redus volumul deșeurilor eliminate prin depozitare la depozitele de deșeuri. Circa 15-20 % din deșeurile municipale, precum textile, ambalajele de la produse alimentare, mobilă uzată, reprezintă fracții combustibile, care deseori sunt arse în aer liber, în afara oricăror reglementări, cauzând prejudiciu mediului înconjurător de rînd cu emisii GES. Doar în mun. Chișinău se generează anual circa 200.000 mii tone de deșeuri municipale, dintre care 40.000 mii de tone deșeuri reprezintă fracție combustibilă, iar în cazul dezvoltării unui sistem de colectare separată, aceste date ar fi în creștere.

Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova pînă în anul 2030 și a Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, HG nr. 1470 din 30.12.2016

Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, prevede elaborarea și aprobarea de către Republica Moldova a unei strategii de dezvoltare cu emisii reduse de dioxid de carbon și a unor măsuri pe termen lung de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

În acest scop, prin Hotărîrea Guvernului nr. 1470 din 30.12.2016 a fost aprobată Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova pînă în anul 2030 și Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova pînă în anul 2030. Strategia prezintă o viziune de schimbare a paradigmei de dezvoltare a Republicii Moldova pe termen lung spre dezvoltarea economică verde, avînd la bază o evaluare a constrîngerilor dezvoltării cu emisii reduse de carbon. Strategia este un document strategic care permite Republicii Moldova să se orienteze spre o economie cu emisii reduse de carbon și să realizeze țintele documentului „Contribuția națională determinată intenționată” printr-o dezvoltare durabilă verde, bazată pe prioritățile socioeconomice de dezvoltare a țării.

Obiectivul general al Strategiei corespunde celui stabilit în Contribuția națională determinată intenționată și este orientat spre reducerea necondiționată, pînă în anul 2030, a emisiilor totale naționale de gaze cu efect de seră nete cu nu mai puțin de 64% comparativ cu nivelul anului 1990, în susținerea efortului global de menținere a tendinței de creștere a temperaturii medii globale, pînă în anul 2100, în limita de pînă la 2°C. Obiectivul de reducere a emisiilor ar putea crește pînă la 78% în mod condiționat – în conformitate cu un acord global, care ar aborda teme importante, așa ca resursele financiare cu costuri reduse, transferul de tehnologii și cooperarea tehnică, accesul la toate în măsură corespunzătoare cu provocările schimbării globale a climei.

Obiectivul specific 7 ce se referă la gestionarea deșeurilor, prevede reducerea necondiționată, pînă în anul 2030, a emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la sectorul deșeurilor cu 38% și reducerea de gaze cu efect de seră condiționată pînă la 47% comparativ cu anul 1990.

Măsurile propuse în Planul de acțiuni al prezentei Strategii includ acțiuni de atenuare adecvate la nivel național, așa cum este prevăzut pentru părțile semnate neincluse în anexa nr. I la Convenția-cadru. Strategia prevede procedura de implementare, termenele de realizare, precum și procedura de monitorizare, măsurare, raportare și verificare a rezultatelor obținute.

Atenuarea efectului distructiv al schimbărilor bruște de temperatură, al secetelor și altor factori climatici negativi este inclusă ca obiectiv și componentă indispensabilă în Strategii și Planuri de măsuri, aprobate pentru toate sectoarele de activitate.

De asemenea, Strategia susține atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, oferind context național strategic eforturilor de atenuare pentru care țara primește suport internațional. La fel, conține un set de măsuri destinate să contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la cuantificarea reducerii corespunzătoare a emisiilor pentru fiecare măsură, precum și cerințele financiare față de implementarea acestora.

Programul de promovare a economiei „verzi” în Republica Moldova pentru anii 2018-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia, HG nr. 160 din 21.02.2018

Scopul Programului constă în promova implementarea principiilor economiei „verzi” în Republica Moldova în armonie cu dezvoltarea economică și bunăstarea socială. de politici de

planificare la nivel național pe termen mediu în domeniul promovării economiei „verzi” în sectoarele de dezvoltare social-economică a țării. În special activitățile vor fi orientate spre promovarea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile, ecologizarea întreprinderilor mici și mijlocii, agricultură ecologică, transport durabil, industrie (producerea mai pură și consumul durabil), achiziții publice durabile, construcții, educație pentru dezvoltarea durabilă. Aceste măsuri pot contribui indirect la minimizarea generării deșeurilor cât și eliminarea acestora în mod durabil, iar prin urmare la reducerea emisiilor GES.

Legea nr. 1540 din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului

Deși obiectivele legii (art.1) constau în crearea unui sistem de activitate economică în care devine neconvenabilă cauzarea oricărui prejudiciu mediului și stimularea construcției și exploatării sistemelor de captare și neutralizare a poluanților, de colectare, reciclare și distrugere a deșeurilor, etc. activitatea de implementare se rezumă la acumularea plăților pentru poluarea mediului și formarea fondurilor ecologice pentru finanțarea activității orientate spre ameliorarea calității mediului, în special fiind orientate spre aprovizionarea cu apă și canalizare. Subiecții legii sînt persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și persoanele fizice, care desfășoară activitate de întreprinzător, a căror activitate economică este generatoare de poluanți, iar obiectul legi îl constituie relațiile care apar în legătură cu punerea în circulație pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, emisiile (deversările) de poluanți în mediu și depozitarea deșeurilor de producție

Proiectul Regulamentului privind depozitarea deșeurilor

Proiectul Regulamentului privind depozitarea deșeurilor are ca obiectiv stabilirea cadrului legal pentru desfășurarea activităților de depozitare a deșeurilor, pentru proiectarea, construcția, exploatarea, monitorizarea, închiderea și urmărirea postînchidere a depozitelor noi și celor existente, în condiții de protecție a mediului și sănătății populației. Regulamentu, elaborat în temeiul art. 16, alin. (2) din Legea nr. 209 din 29 iulie 2016 privind deșeurile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 459-471, art. 916), creează cadrul necesar aplicării Directivei 1999/31/EC a Consiliului din 26 aprilie 1999 privind depozitele de deșeuri, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) L 182/1 din 16 iulie 1999, modificată ulterior în conformitate cu Regulamentul (CE) 1882/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 septembrie 2003; Regulamentul (CE) 1137/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008 și Directiva 2011/97/UE a Consiliului din 5 decembrie 2011.

Reglementarea activității de depozitare a deșeurilor are drept scop prevenirea sau reducerea efectelor negative asupra mediului, în special poluarea apelor de suprafață, subterane, a solului, aerului, inclusiv a efectului de seră, precum și a oricărui risc pentru sănătatea populației, pe întreaga durată de exploatare a depozitului, cât și după expirarea acesteia.

Regulamentul prevede cerințe și măsuri operaționale și tehnice pentru depozitarea deșeurilor în scopul prevenirii sau reducerii cât de mult posibil a efectelor negative asupra mediului și sănătății umane, generate de depozitarea deșeurilor, pe toată durata de exploatare a unui depozit. De asemenea necesită a fi elaborat normativului tehnic privind depozitarea deșeurilor, car esă includă cerințele către etapele de proiectare, construcție, exploatare, închidere și monitorizare post închidere a unui depozit de deșeuri.

Integrarea priorităților de mediu și a schimbărilor climatice în practică

La nivel internațional sunt cunoscute trei instrumente principale care sunt utilizate pentru a analiza în detaliu relațiile dintre un program / proiect și mediu și schimbările climatice:

- evaluarea strategică de mediu, aplicabilă în realizarea cadrului bugetar și a programelor / proiectelor care oferă sprijin la nivel strategic;
- evaluarea impactului asupra mediului, aplicabilă proiectelor sau investițiilor specifice;
- Evaluarea riscului climatic, aplicabil proiectelor.

Aceste instrumente, ajută la identificarea și analizarea:

- impacturilor potențiale ale unei politici / programe / proiecte asupra vulnerabilității mediului și climei;
- impactul strategiilor alternative de politică și a opțiunilor de investiții;
- efectele degradării mediului și schimbărilor climatice asupra unei politici / programe / proiecte;
- măsuri adecvate pentru a reduce la minimum riscurile și impacturile și pentru a utiliza la maxim oportunitățile de a contribui la sustenabilitatea mediului, precum și la dezvoltarea cu emisii reduse de carbon și climă.

Ce este Evaluarea Strategică de Mediu (ESM)?

O ESM evaluează implicațiile asupra mediului ale unei politici, planuri sau programe propuse și oferă un mijloc pentru a analiza efectele cumulate.

ESM evaluează măsura în care o anumită politică, plan sau program:

- (i) oferă un răspuns adecvat la provocările legate de schimbările climatice și de mediu,
- (ii) poate afecta negativ mediul și rezistența climatică și
- (iii) oferă oportunități de îmbunătățire starea mediului și contribuie la dezvoltarea rezistentă la climă și la nivel redus de carbon.

În mod ideal, ESM ar trebui să fie integrat în politica, planul sau procesul de pregătire a programului încă din cele mai vechi stadii, iar procesul de pregătire ar trebui să ia în considerare recomandările sale.

O ESM se poate face și într-o etapă ulterioară pentru a informa și ghida implementarea politicii și elaborarea reglementărilor din aval.

Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu

Legea privind evaluarea strategică de mediu, nr. 11 din 02.03.2017 a intrat în vigoare 07.03.2018. Scopul legii contă în instituirea unui cadru juridic privind efectuarea evaluării strategice de mediu în vederea asigurării unui nivel înalt de protecție a mediului, a prevenirii sau diminuării efectelor negative ale unor planuri și programe asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației. Evaluarea strategică de mediu se efectuează pentru planurile și programele elaborate în agricultură, silvicultură, piscicultură, energetică, industrie, transporturi, gestionarea deșeurilor, gestionarea resurselor acvatice, comunicațiile electronice, turism, folosința funciară, planificarea urbană și rurală (documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, inclusiv planurile și programele de amenajare a teritoriului național, regional, raional și planurile urbanistice generale) și care stabilesc cadrul pentru acordarea autorizației de realizare

a proiectelor și activităților prevăzute în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

Actualmente această lege nu conține prevederi vis-a-vis de evaluarea riscurilor asociate de schimbărilor climatice. – se vor elabora recomandări relevante.

Ce este Evaluarea Impactului asupra Mediului EIM?

O EIM, așa cum este definită de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (<https://stats.oecd.org/> glosar), este un proces analitic care examinează sistematic posibilele consecințe ale schimbărilor climatice și ale schimbării climatice ale implementării unui proiect. EIM oferă o modalitate de evaluare eficientă și transparentă a problemelor-cheie și evidențiază oportunitățile de a atinge obiective de mediu mai largi - în special, cele legate de schimbările climatice și de biodiversitate. O EIM este realizată pentru proiecte noi care este probabil să aibă impacturi semnificative asupra mediului. Este condus de promotorul de proiect înainte de investiții și este transmis autorităților de reglementare relevante ca parte a procedurilor de consimțământ pentru dezvoltare. Ulterior, autoritățile vor acorda permisiunea de a continua, respinge proiectul sau vor solicita acțiuni de atenuare. EIM ar trebui să fie de înaltă calitate și aspect la alternative care pot minimiza impactul asupra mediului și maximiza beneficiile potențiale. Pe baza EIM, este elaborat un plan de management de mediu (PMM) și servește la monitorizarea acțiunilor de atenuare.

Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului

Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, este aplicabilă începând cu 4.02.2015. Scopul legii constă în instituirea unui cadru juridic de funcționare a mecanismului de evaluare a impactului asupra mediului al unor proiecte publice și private sau al unor genuri de activitate planificate, pentru asigurarea prevenirii sau minimizării, la etapele inițiale, a impactului negativ asupra mediului și sănătății populației. De asemenea sunt stabilite prin lege procedurile și modalitățile aplicate în procesul de evaluare a impactului asupra mediului al unor proiecte publice și private sau al unor genuri de activitate planificate care pot avea un impact semnificativ asupra mediului din Republica Moldova sau din alte state.

Ca și în cazul Legii privind evaluarea strategică de mediu, nr. 11 din 02.03.2017, legea nu conține reglementări pentru evaluarea efectelor privind schimbările climatice.

Ce este Evaluarea Riscurilor Climatice (ERC)?

ERC este o evaluare ex-ante a unui proiect care rezultă în recomandări privind măsurile de reducere a unei varietăți de riscuri legate de climă și optimizarea oportunităților pentru a se asigura că un proiect contribuie la sustenabilitatea economică și ecologică în fața schimbărilor climatice. O ERC abordează, de asemenea, posibilitatea ca un proiect să contribuie la o adaptare mai largă a societății la schimbările climatice. Pe baza ERC, este elaborat un plan de gestionare a riscurilor climatice și servește la monitorizarea acțiunilor de atenuare. În multe cazuri, este posibil să se efectueze un CRA simplificat, care se bazează pe screeningul rapid folosind dovezi disponibile.

CONCLUZII SI RECOMANDARI

Concluziile și recomandările de ajustare a legislației naționale în vederea includerii aspectelor de schimbări climatice au fost discutate și prezentate în atelierul de lucru. Concomitent sunt propuse suplimentar analiza unor aspectele cheie ale mediului și schimbărilor climatice, în contextul tendințelor și presiunilor reflectate în rapoartele naționale privind emisiile GES.

Mai jos sunt listate oportunitățile și provocările politice de reglementare și instituționale identificate în cadrul discuțiilor fiind propuse următoarele recomandări:

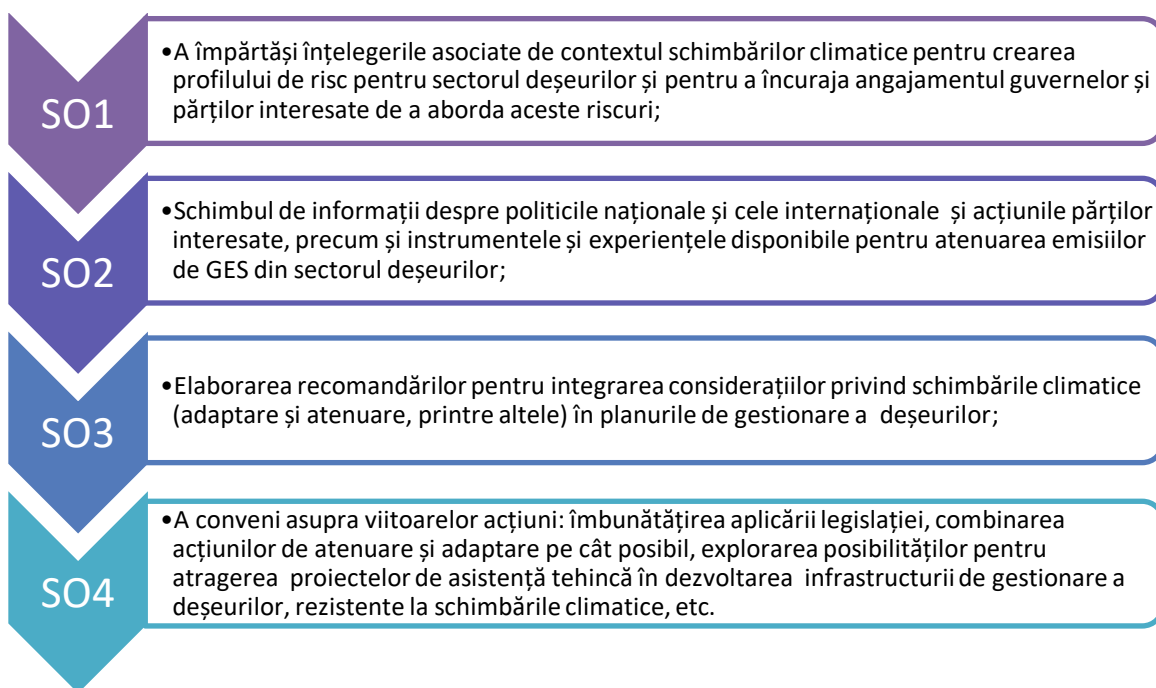
- Mediul sau schimbările climatice trebuie considerate ca o zonă de cooperare care contribui la tranziția către o economie ecologică și în special ca o necesitate de a integra obiectivele de mediu, garanțiile și acțiunile complementare în alte domenii de cooperare, pentru a aborda constrângerile privind mediul și schimbările climatice în oportunități. Măsurile pot include, de exemplu, propuneri pentru:
 - consolidarea instituțională și consolidarea capacităților (inclusiv îmbunătățirea cadrului de reglementare și a capacităților de aplicare), în special în ceea ce privește programele sectoriale de mediu și climatic sensibile și programele de sprijin bugetar.
 - oportunitățile pot include sprijinirea sistemelor de producție durabile și eficiente din punct de vedere al resurselor sau planuri și programe de dezvoltare cu emisii reduse de carbon;
- Recomandări pentru a se asigura că proiectele și programele sunt adaptate la creșterea variabilității climatice și la efectele anticipate ale schimbărilor climatice și, prin urmare, pot oferi beneficii pentru dezvoltare susținute. Necesită a fi revizuit cadrul legal național din domeniul EIM și ESM prin includerea considerentelor de schimbări;
- Oportunități de coordonare pe probleme de mediu / schimbările climatice cu alți donatori, care urmărește realizarea de complementarități și sinergii pentru a realiza mai eficient obiectivele de dezvoltare, în particular pentru dezvoltarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor;
- Elaborarea propunerilor de indicatori cu privire la schimbările climatice și de schimbare a climei care vor fi utilizate în programul indicativ multianual sau care trebuie luate în considerare în timpul formulării acțiunilor de cooperare. Indicatorii vor fi deduși în funcție de Obiectivele de Dezvoltare Durabilă și ținând cont de disponibilitatea datelor și capacitatea reală de a monitoriza evoluția acestora.

Scopul și obiectivele atelierului național

Scopul atelierului consta în prezentarea și validarea constatărilor revizuirii politicilor, dar și colectarea sugestiilor și a comentariilor la recomandările identificate până în prezent.

Atelierul național consultativ privind integrarea aspectelor de schimbare a climei în politicile sectorului gestionarea deșeurilor a avut loc în data de 17 Decembrie 2019, la Hotelul Jolly Alon, Chișinău.

Obiectivele specifice ale atelierului sunt următoarele:

Conform agendei atelierului național a fost pregătită și livrată prezentarea Contextul național în sectorul deșeurilor: prezentare generală apriorităților naționale și a politicilor și programelor viitoare în sectorul deșeurilor. (Anexa 2 la raport)

Anexa 1. ACTION PLAN FOR ASSIGNMENT

EU4Climate Project

ACTION PLAN FOR ASSIGNMENT

Developed by:

Reka SOOS, International Consultant to provide guidance and to support development of climate change mainstreaming plan into the waste sector's policies, strategies and programmes, including advice on investment planning and mobilization of climate finance

Dr. Tatiana TUGUI, National Consultant to support development of climate change mainstreaming plan into the waste sector's policies, strategies and programmes

Chisinau,

25 November 2019

Logistics arrangements for the assignment

Regular communication with the EU4Climate Project Coordinator will secure the smooth progress in implementation of the assignment. As it was indicated in the action plan above, expert team will consult as well the legal assessment approach with the EU4Climate Project Coordinator.

The Workshop will be interactive in nature it is estimated that we will have approximately 30-40 participants. Due to the small number of participants, the discussion will be in a plenary round-table format. The discussions on proposed recommendation will be summarized at in the final session of the workshop.

Specific objectives of the workshop are the following:

- Share the understandings of the climate change related context in order to create climate change risk profile for the waste sector and foster commitment of governments and stakeholders to address these risks;
- Exchange the information on national and interaction policies and stakeholder actions, and available tools and experiences towards the GHG emissions mitigation from the waste sector
- Develop recommendations for the integration of climate change considerations (adaptation and mitigation, inter alia) into the management plans of the waste sector
- Agree on the future actions: follow-up at national policy/legal development, improvements in the legislation enforcement, combining mitigation and adaptation as much as possible, explore possibilities to attract TA project into waste management infrastructure development, resilient to the climate change, etc.

The experts shall provide the draft concept of the workshop (agenda, list of invitees, questions, list of priority subjects to be discussed, etc.), that shall be coordinated with the EU4Climate Project Coordinator.

Item no.	Deliverable	Method	Deadline	Responsible expert	
				RS	TT
1.	The Work Plan and Implementation Schedule for the contracting period	- Analyses of the Paris Agreement content with regard to the national legislations. - Desk review of relevant national policy / legislations, and projected climate context in order to create climate change risk profile for the waste sector. - Listing of stakeholders to be involved in assignment and undertake consultations with relevant public institution in order to determine established or ongoing development programmes, policies & strategies or management plans on waste management to be mainstreamed with Paris Agreement issues. - Coordination of the assignment plan and proposed approach for legal assessment, agree upon major milestones.	By mid-November 2019	+ (deliver action plan)	+ (provide inputs)
2	The Report detailing the methodology, results/findings and conclusions for the review, screening and consultation processes for tasks number 1, 2, 3 and 4 .	- Undertake a comprehensive review of the identified development policies, strategies and programs, or management plans in the waste sector, in order to examine the following aspects (list not exhaustive) - The possible vulnerabilities of the sector to climate risks and the extent to which the risks are being addressed; - The possibility that the development policies, strategies and programs, or management plans might lead to increased vulnerability/maladaptation; - The contribution of the development policies, strategies and programs, or management plans to the increase or reduction of GHG emissions;	By earlier December 2019	+ (deliver baseline)	+ (perform analysis)

Item no.	Deliverable	Method	Deadline	Responsible expert	
				RS	TT
		○ The amendments that might be required to better address climate change risks, constraints and opportunities. • Screen the waste sector development policies, strategies and programs, or management plans to ascertain their alignment with local, national and international priorities for climate change mainstreaming, including the stipulations of regional and international frameworks and institutions. • Define recommendation for strengthening the sector plans from a climate change perspective.			
3	The Report on organization of the First Consultation Workshop, as per task number 5.	• List of participants, workshop agenda and minutes will be prepared; • Topic and finding driven presentations will be developed; recommendations for discussions developed and jointly agreed with the project coordinator;	By mid-December 2019	+ (perform analysis) final	+ (provide inputs)
4.	The Final Report based on the consultancy, for tasks number 1, 2, 3, 4, 5 and 6 above.	• Develop the final report which integrates the findings of review, screening and consultation processes and which gives recommendations for the integration of climate change considerations (adaptation and mitigation, inter alia) into the management plans of the waste sector.	By late-December 2019	+ (perform analysis) final	+ (provide inputs)

Anexa 2. Prevederile Acordul de la Paris cu privire la schimbările climatice în legislația națională

Prevederile AP	Autoritatea responsabilă	Cadrul politic/legal existent	Activități necesare
Articolul 2			
(1) Obiectiv pentru consolidarea răspunsului global la amenințarea reprezentată de schimbările climatice, în contextul dezvoltării durabile și al eforturilor de eradicare a sărăciei, inclusiv prin: (a) <u>menținerea creșterii temperaturii</u> medii globale cu mult sub 2°C peste nivelurile preindustriale și continuarea eforturilor de limitare a creșterii temperaturii la 1,5°C peste nivelurile preindustriale; (b) <u>creșterea capacității de adaptare</u> și de încurajare a rezistenței la schimbările climatice și a dezvoltării cu un nivel scăzut de emisii GES într-un mod care nu pune în pericol producția alimentară și (c) întreprinderea măsurilor necesare pentru ca fluxurile financiare să corespundă unei evoluții către o dezvoltare cu un nivel scăzut de emisii GES și rezistentă la schimbările climatice. (2) Prezentul acord va fi pus în aplicare pentru a reflecta echitatea și principiul responsabilităților comune, dar diferențiate și al capacităților aferente, în funcție de diferitele circumstanțe naționale.	Guvern Cancelaria, MEI MADRM	Proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”. Hotărârea Guvernului nr.1277 din 26-12-2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 și a Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, HG nr. 1470 din 30.12.2016.	În contextul <u>fenomenului schimbărilor climatice</u> Proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” conține drept obiectiv <u>reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și implementarea măsurilor de adaptare la schimbarea climei</u> (Obiectivele de dezvoltare durabilă 1.5, 9.4, 13.1, 13.2, 13.3).

Articolul 3 (NDC)			
În temeiul CND toate părțile <u>trebuie să întreprindă și să comunice eforturile ambițioase definite la articolele 4, 7, 9, 10, 11 și 13</u> în vederea atingerii scopului prezentului acord, astfel cum este stabilit la articolul 2.	MADRM	Molodva a prezentat CND1 în 2015. Actualment este în proces de pregătire cea de a doua CND.	
Articolul 4 (pregătirea NDC)			
(2) Fiecare parte <u>pregătește, comunică și menține contribuții succesive, determinate</u> la nivel național, pe care intenționează să le atingă. Părțile continuă să ia <u>măsuri naționale de reducere, cu scopul de a atinge obiectivele acestor contribuții.</u> (3) Contribuția succesivă, determinată la nivel național, va reprezenta <u>o evoluție față de contribuția curentă a părții,</u> și va reprezenta cel mai ridicat nivel de ambiție posibilă al acesteia, reflectând responsabilitățile comune, dar diferențiate care îi revin și capacitățile aferente, în funcție de diferitele circumstanțe naționale. (4) Țările în curs de dezvoltare ar trebui să își <u>consolideze în continuare eforturile de reducere</u> și sunt încurajate să treacă, în timp, la reducerea emisiilor în întreaga economie sau la obiective de limitare în funcție de diferitele circumstanțe naționale. (5) <u>Se oferă sprijin</u> țărilor în curs de dezvoltare pentru punerea în aplicare a	MADRM	Conform HG 1277/2018, pct.8, subpunct 1), litera b), Autoritatea centrală pentru resurse naturale și mediu are următoarele atribuții: elaborează și reactualizează CND. În cea de-a doua CND Republica Moldova intenționează să atingă ținte mai ambițioase decât în CND1. Noua țintă necondiționată la nivelul întregii economii este reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 70% sub nivelul său din 1990 în 2030, în loc de 64-67% angajate în NDC1.	Este preluat
	Guvern Cancelaria	Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 și a Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, HG nr. 1470 din 30.12.2016.	Proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” ar trebui să conțină prevederi pentru continuare eforturile de reducere emisiilor în întreaga economie. De negociat componenta de grant pentru Acordul între BEI și Guvernul RM pentru îmbunătățirea serviciilor de gestionare a deșeurilor solide, care să includă acțiuni de reducere, cu

(2) Părțile sunt încurajate să ia măsuri în vederea punerii în aplicare și a susținerii, inclusiv prin plăți bazate pe rezultate, a cadrului existent, pentru: <u>abordări de politică și stimulente pozitive pentru activitățile legate de reducerea emisiilor cauzate de despăduriri și degradarea pădurilor și rolul conservării, gestionarea durabilă a pădurilor și consolidarea stocurilor de carbon forestier</u> și abordări de politică alternative, cum ar fi abordări comune de reducere și adaptare pentru gestionarea integrală și durabilă a pădurilor.	MARDM	economică a persoanele juridice, a căror activitate economică este generatoare de poluanți și cauzează poluarea mediului, emisiile (deversările) de poluanți în mediu și depozitarea deșeurilor. Legea nu include stimulente pozitive pentru activitățile asociate de reducerea emisiilor cauzate de despăduriri și degradarea pădurilor și rolul conservării, gestionarea durabilă a pădurilor și consolidarea stocurilor de carbon forestier	activitățile legate de reducerea emisiilor.
Articolul 6 (CND-ODD)			
(1) Părțile optează pentru cooperarea voluntară în ceea ce privește punerea în aplicare a CND pentru a permite un nivel mai mare de ambiție a acțiunilor lor de reducere și de adaptare și pentru a <u>promova dezvoltarea durabilă și integritatea mediului.</u> (2) În cazul angajării în abordări de cooperare la nivel internațional pentru îndeplinirea CND, părțile promovează dezvoltarea durabilă și asigură integritatea și transparența mediului, și aplică o contabilizare solidă pentru a asigura, evitarea dublei contabilizări. (3) Utilizarea rezultatelor măsurilor de reducere transferate la nivel internațional	Guvern Cancelaria	Actualmente nu sunt corelate măsurile de realizare a CND și activitățile pentru atingerea ODD. Este în proces de elaborare proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”.	Este oportun corelarea acestor două documente de dezvoltare a RM prin angajarea în acorduri de cooperare la nivel internațional pentru îndeplinirea CND și promovarea dezvoltării durabile.

pentru îndeplinirea contribuțiilor determinate la nivel național în baza prezentului acord se face voluntar și cu acordul părților participante. (8) Părțile recunosc importanța unor abordări integrate, holistice și echilibrate pentru asistență în implementarea CND în contextul dezvoltării durabile și al eradicării sărăciei, avind ca scop: (a) promovarea creșterii nivelului de ambiție în ceea ce privește reducerea emisiilor și adaptarea; (b) îmbunătățirea <u>participării sectorului public și a celui privat</u> la implementarea contribuțiilor determinate la nivel național. (9) Se definește, prin prezentul acord, un cadru pentru abordările <u>care nu se bazează pe piață privind o dezvoltare durabilă în scopul promovării abordărilor care nu se bazează pe piață.</u>		Implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, HG Nr. 248/2013, necesită suportul financiar al donatorilor internaționali, fiind semnat Acordul între BEI și Guvernul RM pentru îmbunătățirea serviciilor de gestionare a deșeurilor solide, NAMA "Waste to Energy", care poate contribui la consolidarea acțiunilor naționale la un nivel mai ridicat de ambiție, iar promovarea parteneriatelor publice private este posibilă doar cu condiția contractării investițiilor internaționale în acest sector.	
Articolul 7 (adaptarea, consolidarea rezistenței și reducerea vulnerabilității)			
(1) Părțile stabilesc, <u>obiectivul global în materie de adaptare</u>, prin întărirea capacității de adaptare, consolidarea rezistenței și reducerea vulnerabilității la schimbările climatice, în vederea contribuției la dezvoltarea durabilă și a asigurării unui răspuns în materie de adaptare. (4) Părțile recunosc faptul că nevoia curentă de adaptare este semnificativă, că prin niveluri mai <u>ridicate ale reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră se poate diminua nevoia de eforturi suplimentare de adaptare</u>	MADRM	Hotărîrea Guvernului nr. 1009 din 10.12.2014 Strategia Republicii Moldova de adaptare la schimbarea climei pînă în anul 2020 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia. Actualmente cadrul politic/legal de gestionare a deșeurilor nu este asociat cu <u>obiectivul global în materie de adaptare și</u> consolidare a rezistenței și reducerea vulnerabilității la	Reglementări pentru întărirea capacității de adaptare, consolidarea rezistenței și reducerea vulnerabilității la schimbările climatice

și că nevoile mai mari de adaptare pot presupune costuri de adaptare mai ridicate. (9) Fiecare parte se angajează, după caz, în procese de planificare a măsurilor de adaptare și în punerea în aplicare a acțiunilor, inclusiv în elaborarea sau consolidarea planurilor, a politicilor și/sau a contribuțiilor relevante, ceea ce poate include: (a) punerea în aplicare a acțiunilor, a inițiativelor și/sau a eforturilor de adaptare; (b) procesul de formulare și implementare a planurilor naționale de adaptare; (c) evaluarea efectelor schimbărilor climatice și a vulnerabilității la schimbările climatice, în vederea formulării de acțiuni prioritare stabilite la nivel național, luând în considerare populația, locurile și ecosistemele vulnerabile; (d) monitorizarea, evaluarea și învățarea din planurile, politicile, programele și acțiunile de adaptare și (e) consolidarea rezistenței sistemelor socioeconomice și ecologice, inclusiv prin diversificarea economică și prin managementul durabil al resurselor naturale. (10) Fiecare parte ar trebui, după caz, să trimită și să <u>actualizeze periodic o comunicare privind adaptarea</u> (prioritățile, nevoile, planurile și acțiunile, cost). (13) Părțile care sunt țări în curs de dezvoltare primesc sprijin internațional continuu și consolidat pentru punerea în		schimbările climatice. Studiile de fezabilitate pentru dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor la nivel de regiune nu au inclus recomandări pentru întărirea capacității de adaptare, consolidarea rezistenței și reducerea vulnerabilității la schimbările climatice. Comunicările Naționale pregătite până în prezent nu au inclus necesități și acțiuni (costuri) pentru măsurile ce vizează vulnerabilitatea sistemelor de gestionare a deșeurilor și adaptarea acestora.	urmează a fi incluse în proiectul Regulamentului privind depozitarea deșeurilor, drept cerințe atât la etapa de evaluare a impactului asupra mediului, în special poluarea apelor de suprafață, subterane, a solului, aerului, inclusiv a efectului de seră, precum și a oricărui risc pentru sănătatea populației, pe întreaga durată de exploatare a depozitului, cât și după expirarea acesteia.
---	--	--	--

aplicare a alineatelor (7), (9), (10) și (11) din prezentul articol, în conformitate cu dispozițiile articolelor 9, 10 și 11.			
Articolul 8 (reducerea pierderilor și daunelor)			
(1) Părțile recunosc importanța prevenirii, a reducerii la minimum și a abordării pierderilor și daunelor asociate efectelor adverse ale schimbărilor climatice, printre care evenimentele meteorologice extreme și evenimentele cu evoluție lentă, precum și rolul dezvoltării durabile în reducerea riscului de pierderi și daune. (3) Părțile ar trebui să consolideze înțelegerea, acțiunea și sprijinul privind pierderile și daunele asociate efectelor adverse ale schimbărilor climatice, inclusiv prin Mecanismul Internațional de la Varșovia, prin cooperare și facilitare.	Guvern Cancelaria MADRM	Proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”	
Articolul 10 (transferul de tehnologii)			
(1) Părțile împărtășesc o viziune pe termen lung cu privire la importanța realizării pe deplin a dezvoltării și transferului de tehnologii pentru a îmbunătăți rezistența la schimbările climatice și pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră. (6) Sprijinul, inclusiv cel financiar, se furnizează părților care sunt țări în curs de dezvoltare pentru <u>consolidarea acțiunii de cooperare privind dezvoltarea și transferul de tehnologii în diferite stadii ale ciclului</u>	MADRM	Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 și a Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, HG nr. 1470 din 30.12.2016. În baza aceste strategii au fost elaborate un set de proiecte NAMA pe	

[illegible]

Articolul 13			
(3) Cadrul de transparență se bazează pe dispozițiile privind transparența prevăzute de convenție și le consolidează, recunoscând circumstanțele speciale ale țărilor cel mai puțin dezvoltate se <u>pune în aplicare într-un mod axat pe facilitare, care nu este intruziv și punitiv</u> și care ține cont de suveranitatea națională și evită plasarea unei poveri nejustificate asupra părților. (5) Scopul cadrului pentru transparența acțiunilor este de a oferi o înțelegere clară a acțiunilor privind schimbările climatice și de a oferi claritate și urmărirea progreselor înregistrate în vederea îndeplinirii contribuțiilor individuale determinate la nivel național ale părților (6) Scopul cadrului pentru transparența sprijinului este de a <u>oferi claritate cu privire la sprijinul acordat și primit de către părțile relevante în contextul acțiunilor privind schimbările climatice întreprinse în conformitate cu articolele 4, 7, 9, 10 și 11</u> și, de a oferi o imagine de ansamblu completă a sprijinului financiar agregat acordat. (7) Fiecare parte furnizează periodic următoarele informații: (a) un <u>raport privind inventarul național al emisiilor antropice prin surse și al absorbțiilor prin absorbanți ale gazelor cu efect de seră</u>, care să fie elaborat folosind metodologiile de bune practici acceptate de	Guvern Cancelaria	În procesul de elaborarea a Comunicărilor Naționale, conform prevederilor HG nr. 1277 din 26.12.2018 (pct.8, supct.3, litera b)) sunt listate proiectele implementate în contextul acțiunilor privind schimbările climatice. Conform HG nr. 1277 din 26.12.2018 (pct.8, supct.3, litera b) și c)) se elaborează și prezintă către CONUSC Raportul național de inventariere ca anexă tehnică (o dată la patru ani) și	

Grupul interguvernamental privind schimbările climatice și convenite de Conferința părților care servește drept reuniune a părților la prezentul acord și (b) informațiile necesare pentru a urmări <u>progresele înregistrate în ceea ce privește implementarea și realizarea contribuției sale</u> determinate la nivel național. (8) Fiecare parte ar trebui, să furnizeze informații referitoare la efectele schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea. (10) Părțile care sunt țări în curs de dezvoltare ar trebui să furnizeze informații cu privire la sprijinul financiar, pentru transferul de tehnologii și consolidarea capacităților care este necesar și primit conform articolelor 9, 10 și 11. (12) Revizuirea tehnică de specialitate constă într-o analiză a sprijinului oferit de către partea respectivă, și punerea sa în aplicare, precum și realizarea contribuției sale determinate la nivel național. Revizuirea <u>identifică, domeniile în care partea trebuie să obțină îmbunătățiri și include o revizuire a consecvenței informațiilor cu modalitățile</u>, procedurile și orientările menționate la alineatul (13) din prezentul articol, luând în considerare flexibilitatea acordată părții în temeiul alineatului (2) din prezentul articol. Revizuirea acordă o atenție deosebită capacităților naționale ale fiecărei părți și		Raportul bienal actualizat însoțit de Raportul național de inventariere ca anexă tehnică (o dată la doi ani).	
--	--	--	--

circumstanțelor părților care sunt țări în curs de dezvoltare. (14) Sprijinul se acordă țărilor în curs de dezvoltare pentru punerea în aplicare a prezentului articol. (15) Sprijinul se acordă, de asemenea, pentru dezvoltarea continuă a capacității legate de transparență a părților care sunt țări în curs de dezvoltare.			
---	--	--	--

EU4Climate

*Empowered lives.
Resilient nations.*

Contextul național în sectorul deșeurilor Prezentare generală apriorităților naționale și a politicilor și programelor viitoare în sectorul deșeurilor

Tatiana ȚUGUI, Dr

17 decembrie, 2019

Chișinău

AP constă într-un plan de acțiune global, avînd obiectivul general pe termen lung de a evita schimbările climatice periculoase

Empowered lives.
Resilient nations.

Primul obiectiv constă în reducerea schimbărilor climatice, care include obiectivele subsidiare de a limita temperatura medie globală la mult sub 2 grade Celsius și pentru atenuare și rezistență la climă pentru a menține temperatura medie globală sub 1,5 ° C peste nivelurile preindustriale pentru a atinge obiectivul final al convenției.

Al doilea obiectiv se referă la sporirea transparenței și stocului global, oferind un sistem de responsabilitate - care sunt cruciale pentru stabilirea încrederii în acest proces. Aceasta ar permite măsurarea și compararea progreselor către obiectivele individuale și globale de atenuare și ar permite coerența în rapoarte și revizuirii.

Al treilea obiectiv se referă la sistemul de adaptare care să faciliteze abordarea impactului climatic. Ciclurile de angajamente care să includă angajamente și acțiuni progresive în ceea ce privește tipul, domeniul de aplicare și scara, reflectând viziunea pe termen lung și o capacitate de a da prioritate deciziilor dure care vor plăti în final dividend din punct de vedere social, economic și ecologic.

Al patrulea obiectiv se referă la sistemul de pierderi și daune, pentru a facilita recuperarea de impacturile climatice. Procesul de revizuire robust - acest lucru este esențial pentru verificarea angajamentelor anterioare și pentru a se asigura că acestea sunt analizate.

Cel de al cincilea constă în crearea unui mecanism de susținere, care ușurează calea către un viitor curat și rezistent. Instituții și procese pentru a atinge ambiția - actualele instituții, cum ar fi Fondul pentru climă verde și Fondul pentru țările cel mai puțin dezvoltate, pot fi consolidate în continuare pentru a atinge ambiția în cadrul noului acord.

Politicile de atenuare a emisiilor de GES în sectorul deșeurilor

Empowered lives.
Resilient nations.

Descurajarea stocării deșeurilor la depozitele de deșeurii menajere solide și încurajarea reciclării, fiind stabilite următoarele obiective ale politicii de stat

- Sunt setate obiective privind introducerea sistemelor de colectare separată a hârtiei, metalelor, maselor plastice și sticlei; dar nu și instrumente fiscale de descurajare

asigurarea cu servicii de canalizare a întregii zone urbane, precum și a obiectelor sociale din zona rurală.

Incinerarea și co-incinerarea deșeurilor de orice proveniență este permisă, necesită a fi elaborate normative pentru emisii.

Strategia de gestionare a deșeurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013,

Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova.

Transpune noua Directivă-cadru privind deșeurile 2008/98/CE

Preia parțial alte 9 directive principale privind operațiunile de gestionarea deșeurilor (colectare, tratare, valorificare și eliminare) și managementul anumitor fluxuri de deșeuri (ambalaje, DEEE, vehicule scoase din uz, etc).

pune accentul pe:

- crearea „societății reciclabile”,
- responsabilitatea extinsă a producătorului,
- Indică condiții noi către înhumarea deșeurilor nerecuperabile,
- produsele inofensive pentru mediu și sănătate atât pe parcursul utilizării, cât și după trecerea acestora la categoria „deșeuri”

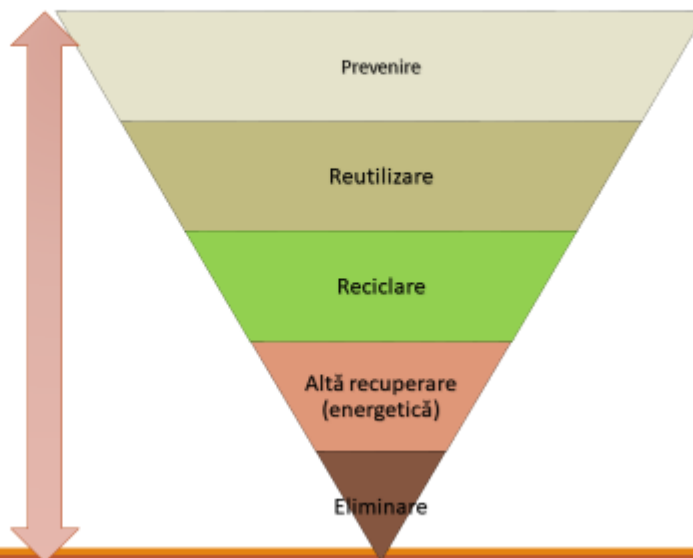
19.12.2019

4

Ierarhia activităților de management a deșeurilor (art.3)

Opțiunea cel mai
mult preferată

Opțiunea cel mai
puțin preferată

Valorificarea deșeurilor (Art. 13)

unitățile și întreprinderile care valorifică deșeurile au următoarele obligații.

producătorii inițiali de deșeurii și deținătorii de deșeurii sunt obligați să colecteze separat cel puțin următoarele categorii de deșeurii: hârtie, metal, plastic și sticlă.

unitățile și întreprinderile autorizate pentru activitatea de colectare și transportare a deșeurilor asigură colectarea separată a deșeurilor, fără amestecarea acestora.

- să dețină spații special amenajate pentru stocarea deșeurilor în condiții care să garanteze reducerea riscului pentru sănătatea umană și deteriorarea calității mediului;

- să evite formarea de stocuri de deșeurii care urmează să fie valorificate, precum și de produse rezultate în urma valorificării care ar putea genera fenomene de poluare a mediului sau care prezintă riscuri asupra sănătății populației;

- să folosească cele mai bune tehnici disponibile în domeniul valorificării deșeurilor;

- să îndeplinească cerințele minime de tratare a deșeurilor rezultate după utilizarea produselor menționate în art. 12 alin. (14) litera a) – c) din prezenta lege, stabilite de Guvern pentru gestionarea deșeurilor acestor produse.

19.12.2019

6

Reutilizarea și reciclarea deșeurilor (Art. 14)

Se stabilesc următoarele obiective ale politicii de stat:

până în **2018** introducerea sistemelor de colectare separată a hârtiei, metalelor, maselor plastice și sticlei;

până în **2020**, pregătirea pentru reutilizarea și reciclarea deșeurilor la minim global de 30% din masă totală:

- cel puțin, hârtia, metalele, masele plastice și sticla provenind din produsele casnice și,
- fluxuri de deșeurii provenite din alte surse, similare deșeurilor care provin din consumul casnic;

până în **2020**, pregătirea pentru reutilizare și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiunilor de rambleiere la un nivel minim de 55% din masă totală:

- a deșeurilor nepericuloase provenind din activități de construcție și demolări, cu excepția materialelor geologice naturale.

19.12.2019

7

Eliminarea deșeurilor (Art. 15)

Empowered lives.
Resilient nations.

În cazul în care valorificarea, nu are loc, toate deșeurile sunt supuse operațiunilor de eliminare în condiții de siguranță.

Toate unitățile și întreprinderile autorizate pentru activitatea de eliminare a deșeurilor, au următoarele obligații:

- să asigure eliminarea, în totalitate, a deșeurilor care le sînt încredințate;
- să folosească cele mai bune tehnologii disponibile și care nu implică costuri excesive pentru eliminarea deșeurilor;
- să amplaseze și să amenajeze instalația de eliminare a deșeurilor într-un spațiu și în condiții corespunzătoare, cu acordul autorităților competente, conform art. 24 din prezenta lege;
- să introducă în instalația de eliminare numai deșeurile permise de autoritățile competente, prevăzute în art. 24 din prezenta lege și să respecte tehnologia de eliminare aprobată de acestea.

Abandonarea și aruncarea deșeurilor este interzisă.

Eliminarea deșeurilor în afara spațiilor autorizate în acest scop este interzisă.

19.12.2019

1

Depozitarea deșeurilor (Art. 16)

Empowered lives.
Resilient nations.

Cerințele către depozitarea deșeurilor, care prezintă activitatea de eliminare a deșeurilor, urmărește respectarea procedurilor de prevenire sau reducere a efectelor negative asupra mediului pe care le pot avea activitățile de depozitare a deșeurilor pe durata întregului ciclu de viață a depozitului de deșeurii, ce include activități de proiectare, construcție, exploatarea și închidere.

În funcție de natura deșeurilor, depozitele de deșeurii se clasifică în următoarele categorii:

- a) depozite de deșeurii periculoase;
- b) depozite de deșeurii nepericuloase;
- c) depozite de deșeurii inerte.

Nu se acceptă la depozitare într-un depozit următoarele deșeurii:

- a) deșeurii lichide;
- b) deșeurii explozive, corozive, oxidante, foarte inflamabile sau inflamabile, definite în anexa nr. 3 la prezenta lege;
- c) deșeurii periculoase medicale sau alte deșeurii clinice periculoase de la unități medicale sau veterinare cu proprietatea H9, definite în anexa nr. 3 la prezenta lege;
- d) toate tipurile de anvelope uzate, întregi sau tăiate, cu excepția anvelopelor folosite ca materiale în construcții într-un depozit;
- e) orice alt tip de deșeu care nu satisface cerințele Regulamentului privind depozitarea deșeurilor.

Depozitarea deșeurilor este permisă doar în cazul deținerii autorizației de mediu.

Închiderea unui depozit de deșeurii se efectuează conform procedurilor stabilite în Regulamentul privind depozitarea deșeurilor, aprobat de Guvern

19.12.2019

9

Articolul 56. Biodeșeurile

Empowered lives.
Resilient nations.

Gestionarea biodeșeurilor definite la art. 2 pct. 2) se efectuează cu respectarea prevederilor art. 3 și 4, astfel încât să se asigure:

- a) colectarea separată a biodeșeurilor în vederea compostării și fermentării acestora;
- b) tratarea biodeșeurilor într-un mod care asigură un înalt nivel de protecție a mediului;
- c) producerea din biodeșeuri a unor materiale fără riscuri pentru mediu.

Deșeurile biodegradabile provenite din parcuri și grădini vor fi colectate separat și transportate la stațiile de compostare sau pe platforme individuale de compostare.

În cazul în care biodeșeurile colectate separat conțin substanțe periculoase, se interzice tratarea acestora în stații de compostare.

10

Proiectul Regulamentului privind depozitarea deșeurilor

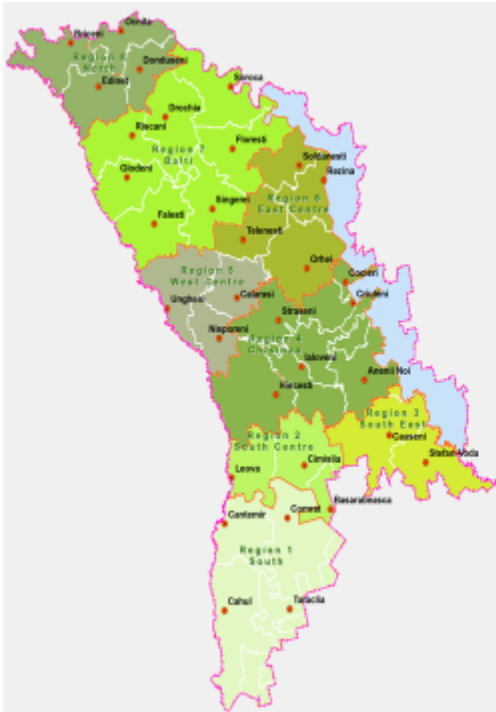

Empowered lives.
Resilient nations.

- ▶ Regulamentul prevede cerințe și măsuri operaționale și tehnice pentru depozitarea deșeurilor în scopul prevenirii sau reducerii cât de mult posibil a efectelor negative asupra mediului și sănătății umane, generate de depozitarea deșeurilor, pe toată durata de exploatare a unui depozit.
- ▶ va fi elaborat normativul tehnic privind depozitarea deșeurilor, care să includă cerințele către etapele de proiectare, construcție, exploatare, închidere și monitorizare postînchidere a unui depozit de deșeuri.

19.12.2019

11

Planificarea regională a managementului deșeurilor solide

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor în Republica Moldova

(HG Nr. 248 din 10.04.2013), prevede:

- Recomandări concrete privind planificarea gestionării deșeurilor
 - Gestionarea deșeurilor pe zone de management a deșeurilor (8 zone de management);
- Acțiuni concrete pentru promovarea abordării regionale:
 - Construcția depozitelor și a stațiilor de transfer la nivel de regiune,
 - Crearea asociațiilor intercomunitare pentru implementarea managementului sistemului regional

Programul de investiții în domeniul de MDS

- Programul de investiții în domeniul managementului deșeurilor este estimat la 200 milioane Euro;
- Finanțarea Programului de investiții se planifică a fi întreprinsă cu suportul BEI, BERD, UE, Guvernul RM, alte instituții finanțatoare;
- Programul de investiții va fi implementat conform planului de acțiuni elaborat, fiind bazat pe SF definitive;
- Acord semnat la data de 18 octombrie 2019 între Banca Europeană de Investiții (BEI) și Guvernului Republicii Moldova va fi acordat un împrumut de 100 milioane de euro pentru îmbunătățirea serviciilor de gestionare a deșeurilor solide.

NAMA sprijinite de donator

Empowered lives.
Resilient nations.

Dezvoltarea infrastructurii regionale de eliminare a deșeurilor municipale prin construcția depozitelor de DMS regionale și a stațiilor de transfer	Măsura constă în dezvoltarea infrastructurii regionale de eliminare a deșeurilor, prin construcția a 7 depozite de DMS regionale, a 34 stații de transfer și 158 de unități de transport cu capacitatea de 16 m ³ pentru transferul deșeurilor la depozite	162 mil \$ SUA	420 000 tone CO ₂ /an sau 5 040 000 tone CO ₂ total	2015- 2027
Dezvoltarea infrastructurii regionale de eliminare a deșeurilor municipale prin construcția centrelor de tratare mecanico-biologică	Măsura constă în dezvoltarea infrastructurii regionale de eliminare a deșeurilor prin construcția a două centre de tratare mecanico-biologică (TMB), în municipiile Chișinău și Bălți.	169 mil \$ SUA	630 000 tone CO ₂ /an sau 7 560 000 CO ₂ total	2015- 2027

Strategia de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 și a Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, HG nr. 1470 din 30.12.2016

Empowered lives.
Resilient nations.

- Obiectivul specific 7 ce se referă la gestionarea deșeurilor, prevede reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la sectorul deșeurilor cu 38% și reducerea de gaze cu efect de seră condiționată până la 47% comparativ cu anul 1990.
- De asemenea, Strategia susține atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă, oferind context național strategic eforturilor de atenuare pentru care țara primește suport internațional.
- La fel, conține un set de măsuri destinate să contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la cuantificarea reducerii corespunzătoare a emisiilor pentru fiecare măsură, precum și cerințele financiare față de implementarea acestora.

Programul de promovare a economiei „verzi” în Republica Moldova pentru anii 2018-2020, HG nr. 160 din 21.02.2018

- Scopul Programului constă în promova implementarea principiilor economiei „verzi” în Republica Moldova în armonie cu dezvoltarea economică și bunăstarea socială, de politici de planificare la nivel național pe termen mediu în domeniul promovării economiei „verzi” în sectoarele de dezvoltare social-economică a țării.
- Activitățile vor fi orientate spre promovarea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile, ecologizarea întreprinderilor mici și mijlocii, agricultură ecologică, transport durabil, industrie (producerea mai pură și consumul durabil), achiziții publice durabile, construcții, educație pentru dezvoltarea durabilă.
- Aceste măsuri pot contribui indirect la minimizarea generării deșeurilor cât și eliminarea acestora în mod durabil, iar prin urmare la reducerea emisiilor GES.

HG Nr. 1277 din 26.12.2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice

- Sistemul național de inventariere (cadrul instituțional, juridic și procedural) stabilit în vederea estimării emisiilor antropice din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a tuturor gazelor cu efect de seră, compilate în inventarul național al emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și în vederea raportării și arhivării informațiilor privind inventarierea, în conformitate cu deciziile adoptate în temeiul – CONUSC, Protocolului de la Kyoto și Acordului de la Paris;
- Sistemul național pentru politici, măsuri și prognoze, care asigură cadrul instituțional, juridic și procedural pentru evaluarea progresului în implementarea politicilor de atenuare a schimbărilor climatice, pentru elaborarea prognozelor referitoare la emisiile antropice din surse sau la reținerile prin sechestrare a gazelor cu efect de seră.